

๖๖๖ - ๖๖๖๖

๖๖๖๖

ศูนย์ข้อมูลภาคเหนือ

สภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอน ในมหาวิทยาลัยพายัพ

Situations and Problems of Teaching and Learning
Activities at Payap University

งานวิจัย

สุริยง วงษ์สถาพาน

ด้วยความสนับสนุนจาก
สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยพายัพ

รายงานการวิจัย ฉบับที่ 109

พ.ศ. 2535

กิติกรรมประกาศ

การดำเนินการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้รับการสนับสนุน และส่งเสริมในด้านทุนอุดหนุนการวิจัย จากสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยพายัพ ซึ่งมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ประเสริฐ ทัศชาติ เป็นผู้อำนวยการสถาบัน ผู้วิจัยจึงขอขอบพระคุณไว้ ณ โอกาสนี้

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ คณาจารย์ทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม และขอขอบคุณ คุณวาริณี คำธพิต ที่ให้ความช่วยเหลือในด้านการพิมพ์รายงานจนสำเร็จเป็นรูปเล่ม

สุริยง วงษ์ศำพาน
สาขาวิชาสถิติ คณะวิทยาศาสตร์
มหาวิทยาลัยพายัพ
21 ธันวาคม 2535

บทคัดย่อ

ชื่อ - สกุล

นายสุริยง วงษ์ศำพาน

หน่วยงาน

สาขาวิชาสถิติ คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยพายัพ
อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่

ชื่อเรื่อง

สภาพและปัญหาการจัดการเรียนการสอนในมหาวิทยาลัยพายัพ
(Situations and Problems of Teaching and
Learning Activities at Payap University)

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมาย เพื่อสำรวจสภาพการจัดการเรียนการสอนในมหาวิทยาลัยพายัพ ตลอดจนศึกษาปัญหา อุปสรรค และความต้องการในการจัดการเรียนการสอน ในการวิจัยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้เป็นอาจารย์ประจำมหาวิทยาลัยพายัพที่ปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับการเรียนการสอน ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2533 จำนวน 107 คน เป็นชาย 27 คน และเป็นหญิง 80 คน สำหรับวิธีการสุ่มตัวอย่างใช้วิธีสุ่มแบบกำหนดโควตา (Stratified Quota Sampling) และเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม จากผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

ด้านวัตถุประสงค์การเรียนการสอน การเรียนการสอนโดยส่วนใหญ่มีวัตถุประสงค์ เพื่อให้ นักศึกษามีความรู้ในด้านทฤษฎีหลักวิชา มีความสามารถในการปฏิบัติพร้อมกับสามารถนำไปใช้ประกอบอาชีพได้ รู้จักคิดแก้ปัญหาด้วยตนเองอย่างมีเหตุผล มีความรับผิดชอบ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ความเป็นผู้นำ สามารถทำงานร่วมกับคนอื่นได้ ความสามารถในการสื่อความหมายได้ดี ตลอดจนความสนใจที่จะแสวงหาความรู้เพิ่มเติมด้วยตนเอง และถ้านักศึกษาสำเร็จการศึกษาไปแล้ว ส่วนใหญ่ก็ยังคงคาดหวังว่าจะประกอบอาชีพบริษัทเอกชนมากกว่ารับราชการ

ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ในวันเปิดเรียนวันแรกก่อนทำการสอน อาจารย์จะทำการชี้แจงวัตถุประสงค์และความรู้ที่จะได้รับ พร้อมกับแนะนำตำราหรือเอกสารอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง กับวิชาที่เรียน สำหรับการสอนนั้นโดยส่วนมากดำเนินการสอน แบบบรรยายทฤษฎีและหลักการต่าง ๆ ตามหลักวิชา สอนให้ใช้ความคิดวิเคราะห์ประยุกต์ใช้กับสถานการณ์จริง ในขณะเดียวกันก็ใช้จิตวิทยาในการสอน กระตุ้นให้นักศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม ตลอดจนเปิดโอกาสให้แสดงความคิดเห็น ชักถาม ปรีक्षा ทั้งในและนอกชั่วโมงเรียน ทั้งนี้การสอนก็ได้ดำเนินการสอนเนื้อหาวิชาได้ครบตามที่กำหนดไว้ด้วย ส่วนการบ้านหรือรายงานนั้น ก็ได้มอบหมายให้นักศึกษาทำบ้าง ในระดับปานกลาง ถึง ระดับมาก

ด้านประเมินการเรียนการสอน ข้อสอบที่ใช้วัดผลการเรียนนั้นมีเนื้อหาสาระได้สัดส่วน
และมีความสอดคล้องกับเนื้อหาที่เรียน ส่วนใหญ่เน้นความเข้าใจและการประยุกต์ใช้เป็นหลัก ในขณะที่
เดียวกันก็เน้นความจำควบคู่กันไปด้วย ส่วนการตัดเกรดนั้นส่วนมากใช้วิธีการตัดเกรดแบบอิงเกณฑ์

ข้อเสนอแนะที่ได้รับจากการวิจัยครั้งนี้ มหาวิทยาลัยพายัพควรสร้างอาคารเรียนเพิ่ม
ปรับปรุงและเพิ่มจำนวนอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ สื่อการสอนต่าง ๆ ให้มีความเพียงพอตามต้องการ
อีกทั้งปรับปรุงห้องเรียนให้มีแสงสว่างเพียงพอ และมีความเหมาะสมในการใช้สื่อการสอนด้วย

ABSTRACT

Name : Mr.Suriyong Wongsapan

Office : Department of Statistics, Faculty of Science
Payap University, Chiang Mai

Title : Situations and Problems of Teaching and
Learning Activities at Payap University

The main purpose of this research is to survey the situations and problems of Teaching and Learning Activities at Payap University, and also to study about any problems, obstructions and other requirements in Teaching and Learning. One of the sample groups 107 instructors staff of payap University, 27 are male and 80 are female who were responsible in Teaching and Learning in the 2nd semester, 1990. Another sample group in this research is Stratified Quota Sampling Teachnique. The information is collected from the questionnaires and the summary of the results are as follows:

The objectives of Teaching and Learning

The main goal of Teaching and Learning is to provide students with a thorough theory in a subject in order to understand and learn to apply the knowledge to operate their jobs effectively. The instructors expect that students completing courses of study should be able to solve problems reasonably and be responsible to work with other people as well. Additionary, they should enable to create new ideas, to be leaderships be eager and interested to learn more by themselves. The instructors also expect that after finishing from the University, they will get the job, and most students are expected to work for private individual more than for the government.

The Teaching and Learning Activities

For the 1st day of Teaching and Learning, the instructors will introduce and explain the objectives and the covered content of course study, the text using and additional papers or materials using in the course. The techniques of teaching of most instructors is to teach by explaining theory and basic principle of the subject to students. They provide students to be able to solve problems and apply to use the knowledge in the real situation. The psychologically teach students to be eager to further their study at the same time. Nevertheless, they give an opportunity for students to review and discuss, their ideas, ask questions and consult not only in the class but also out of class. They can also teach all main points and the contents of subject. They sometimes give an assignment or report to students as well.

Teaching and Learning Evaluation

The examination of any subject is considered to be suitable and proportional for the contents studied. Most of the details emphasis on the comprehensive understanding and capacity of applying of students' knowledge and their memory as well. For grading, the instructors use The Criterion grading method.

Suggestions

The suggestions from studying this research is that Payap University should have more buildings for Teaching and Learning and should improve and add Teaching and Learning materials, visuals, and computers to be enough for Teaching and Learning. However, Payap University should adjust the classroom environment such as the light to be suitable for the most efficiency of Teaching and Learning.

สารบัญ

	หน้า
กิตติกรรมประกาศ	ก
บทคัดย่อ	ข
สารบัญ	ฉ
สารบัญตาราง	ช
บทที่ 1 บทนำ	1
ความสำคัญและที่มาของปัญหา ✓	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย ✓	1
ประโยชน์คาดว่าจะได้รับ ✓	2
นิยามศัพท์เฉพาะ ✓	2
บทที่ 2 วิธีการดำเนินการวิจัย	3
ประชากรเป้าหมาย การสุ่มตัวอย่าง และขนาดของกลุ่มตัวอย่าง	3
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล	3
ระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล	3
การประมวลผล และวิเคราะห์ข้อมูล	4
บทที่ 3 ผลการวิจัย	5
บทที่ 4 สรุปผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ	35
สรุปผลการวิจัย	35
ข้อเสนอแนะ	36
ภาคผนวก	38

สารบัญตาราง

	หน้า
<u>ตารางที่ 1.1</u>	จำนวนอาจารย์ จำแนกตามเพศ และคณะ..... 5
<u>ตารางที่ 1.2</u>	วุฒิการศึกษาสูงสุดของคณาจารย์ จำแนกตามคณะ..... 6
<u>ตารางที่ 1.3</u>	ระยะเวลาที่ทำงานในมหาวิทยาลัยแพทย์ จำแนกตามคณะ..... 6
<u>ตารางที่ 1.4</u>	ประสบการณ์ก่อนเข้าทำงานในมหาวิทยาลัย จำแนกตามคณะ..... 7
<u>ตารางที่ 1.5</u>	จำนวนอาจารย์สอนหมวดวิชาศึกษาทั่วไป จำแนกตามคณะ..... 8
<u>ตารางที่ 1.6</u>	จำนวนอาจารย์สอนหมวดวิชาเฉพาะ จำแนกตามคณะ..... 8
<u>ตารางที่ 1.7</u>	รูปแบบการสอนส่วนใหญ่ จำแนกตามคณะ..... 9
<u>ตารางที่ 1.8</u>	ตำรา หรือ เอกสารประกอบการสอน จำแนกตามคณะ..... 9
<u>ตารางที่ 2.1</u>	การสอนมุ่งให้นักศึกษามีความรู้ในทางทฤษฎีและหลักวิชา จำแนกตามคณะ.... 10
<u>ตารางที่ 2.2</u>	การสอนมุ่งให้นักศึกษามีความสามารถการปฏิบัติ การนำไปใช้ จำแนกตามคณะ. 11
<u>ตารางที่ 2.3</u>	การสอนมุ่งให้นักศึกษา รู้จักคิด แก้ไขได้ด้วยตนเอง จำแนกตามคณะ..... 11
<u>ตารางที่ 2.4</u>	การสอนมุ่งให้นักศึกษามีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ จำแนกตามคณะ..... 12
<u>ตารางที่ 2.5</u>	การสอนมุ่งให้นักศึกษามีความรับผิดชอบ จำแนกตามคณะ..... 13
<u>ตารางที่ 2.6</u>	การสอนมุ่งให้นักศึกษามีความเป็นผู้นำ จำแนกตามคณะ..... 13
<u>ตารางที่ 2.7</u>	การสอนมุ่งให้นักศึกษามีความสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ จำแนกตามคณะ.. 14
<u>ตารางที่ 2.8</u>	การสอนมุ่งให้นักศึกษามีความสามารถในด้านสื่อความหมายได้ดี 14
<u>ตารางที่ 2.9</u>	การสอนมุ่งให้นักศึกษามีความสนใจที่จะแสวงหาความรู้ด้วยตนเองจำแนกตามคณะ 15
<u>ตารางที่ 2.10</u>	การสอนมุ่งให้นักศึกษาประกอบอาชีพรับราชการ จำแนกตามคณะ..... 16
<u>ตารางที่ 2.11</u>	การสอนมุ่งให้นักศึกษาประกอบอาชีพ ทำงานรัฐวิสาหกิจ จำแนกตามคณะ.... 16
<u>ตารางที่ 2.12</u>	การสอนมุ่งให้นักศึกษาประกอบอาชีพ ทำงานเอกชน จำแนกตามคณะ..... 17
<u>ตารางที่ 2.13</u>	การสอนมุ่งให้นักศึกษาประกอบอาชีพอิสระ จำแนกตามคณะ..... 17
<u>ตารางที่ 3.1</u>	การชี้แจงวัตถุประสงค์ และความรู้ที่จะได้รับจากวิชาที่สอน จำแนกตามคณะ... 18
<u>ตารางที่ 3.2</u>	แนะนำตำราหรือเอกสารอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับวิชาที่เรียน จำแนกตามคณะ..... 19
<u>ตารางที่ 3.3</u>	สอนโดยบรรยายทฤษฎีและหลักการต่างๆตามตำรา จำแนกตามคณะ..... 19
<u>ตารางที่ 3.4</u>	สอนให้ใช้ความคิดวิเคราะห์ประยุกต์ใช้กับสถานการณ์จริง จำแนกตามคณะ.... 20
<u>ตารางที่ 3.5</u>	เปิดโอกาสให้นักศึกษาแสดงความคิดเห็น จำแนกตามคณะ..... 21
<u>ตารางที่ 3.6</u>	ให้นักศึกษาทำการบ้าน หรือรายงาน จำแนกตามคณะ..... 21

สารบัญตาราง (ต่อ)

		หน้า
<u>ตารางที่ 3.7</u>	เปิดโอกาสให้นักศึกษาซักถาม ปรีกษานอกชั่วโมงเรียน จำแนกตามคณะ.....	22
<u>ตารางที่ 3.8</u>	กระตุ้นให้นักศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมด้วยตนเอง จำแนกตามคณะ.....	22
<u>ตารางที่ 3.9</u>	ให้ความสนใจนักศึกษาทั่วถึงทุกคน จำแนกตามคณะ.....	23
<u>ตารางที่ 3.10</u>	สอนเนื้อหาวิชาครบตามที่กำหนดไว้ จำแนกตามคณะ.....	23
<u>ตารางที่ 3.11</u>	ใช้จิตวิทยาในการสอน จำแนกตามคณะ.....	24
<u>ตารางที่ 3.12</u>	นักศึกษาเข้าชั้นเรียนสม่ำเสมอ จำแนกตามคณะ.....	24
<u>ตารางที่ 3.13</u>	ให้นักศึกษา ศึกษาดูงานนอกสถานที่ จำแนกตามคณะ.....	25
<u>ตารางที่ 3.14</u>	การใช้สื่อการสอน จำแนกตามคณะ.....	26
<u>ตารางที่ 3.15</u>	นักศึกษาต่อตอนมีจำนวนมากเกินไป จำแนกตามคณะ.....	26
<u>ตารางที่ 3.16</u>	คุณภาพกระดานไม้ดี จำแนกตามคณะ.....	27
<u>ตารางที่ 3.17</u>	จำนวนเครื่องฉาย over head มีไม่เพียงพอ จำแนกตามคณะ.....	27
<u>ตารางที่ 3.18</u>	จำนวนเครื่องเสียงมีไม่เพียงพอ จำแนกตามคณะ.....	28
<u>ตารางที่ 3.19</u>	แสงในห้องเรียนมีไม่เพียงพอ จำแนกตามคณะ.....	28
<u>ตารางที่ 4.1</u>	กำหนดสัดส่วนคะแนนวัดผลการเรียนร่วมกับผู้เรียน จำแนกตามคณะ.....	29
<u>ตารางที่ 4.2</u>	มีการทดสอบย่อยเพื่อวัดความรู้ ความเข้าใจของผู้เรียน จำแนกตามคณะ.....	30
<u>ตารางที่ 4.3</u>	ข้อสอบส่วนใหญ่เน้นความจำ จำแนกตามคณะ.....	30
<u>ตารางที่ 4.4</u>	ข้อสอบส่วนใหญ่เน้นความเข้าใจ และการไปประยุกต์ใช้ จำแนกตามคณะ.....	31
<u>ตารางที่ 4.5</u>	ข้อสอบสอดคล้องกับเนื้อหาสาระที่สอน จำแนกตามคณะ.....	31
<u>ตารางที่ 4.6</u>	ประเมินเนื้อหาสาระที่สอนได้สัดส่วน จำแนกตามคณะ.....	32
<u>ตารางที่ 4.7</u>	เปิดโอกาสให้นักศึกษาประเมินผลการสอน จำแนกตามคณะ.....	33
<u>ตารางที่ 4.8</u>	การประเมินการสอน จำแนกตามคณะ.....	33
<u>ตารางที่ 4.9</u>	วิธีการตัดเกรด จำแนกตามคณะ.....	34